

Taloustyöryhmän mietintö

SIVISTYS

Taloustyöryhmän esiin nostamia asioita on käsitelty sivistystoimen sisällä sekä sivistys- ja varhaiskasvatuslautakunnassa.

Varhaiskasvatus:

- Sijoitetaan toimiin, joilla saadaan lisää perhepäivähoitajia (perhepäivähoitajille kuukausipalkka, oman lapsen hoidosta palkka)
**Perhepäivähoitajat ovat kuukausipalkkaisia ja varhaiskasvatusjohtajan mukaan perhepäivähoito ei ole enää halvin hoitomuoto. Lisäksi voidaan todeta, että perhepäivähoitajien saaminen on erittäin haasteellista.*
- Palveluseteli yksityisille myös ryhmäperhepäivähoidoille
**Mikäli palveluseteli osoitettaisiin myös ryhmäperhepäivähoitoon, se veisi perheiltä kotihoidon tuen mahdollisuuden.*
- Selvitetään ja lasketaan auki kaikki hoitomuodot ja -tavat tuottaa palvelut. Määritellään kriteeristö ja pisteytys palvelusetelille sekä myöntämisperusteet.
**Kunnassa ei tällä hetkellä ole palvelusetelillä tuotettua varhaiskasvatusta. Kunnan oma varhaiskasvatus on todetusti kustannustehokasta. Kuntaliiton palvelutuotantoraportoinnin mukaan vuonna 2019 Laihian kunnan päivähoiton nettokustannukset olivat 5.671 e/0–6 vuotias. Vastaavat luvut olivat vastaavan kokoluokan kunnilla 7.224 e, Pohjanmaalla 7.504 e ja Manner-Suomessa 7.984 e.*

Koulut:

- Yhtenäiskoulun rakenteen kustannus selvitys
**Mahdollisia säästöjä tulisi käytännössä kyetä saavuttamaan johtamisjärjestelmästä, ellei puututa kouluverkon rakenteeseen. Nykyisen johtamisjärjestelmän katsotaan olevan sekä pedagogisen johtamisen että taloudellisen koordinoinnin kannalta hyvä. Johtamisjärjestelmään panostamalla on kyetty edistämään eri yksikköjen välistä yhdenvertaisuutta ja yhteneväisyyttä. Virkarehtoreille on voitu antaa selkeät vastualueet esimerkkeinä erityisopetus sekä hankkeet.*
- Tuntijako lain sallimaan minimiin lukuun ottamatta ruotsinkielen tunteja
**Oppilaiden paikallisen tuntiasetuksen mukaista viikkotuntimääriä voidaan niin halutessa vähentää, koska Laihialla on käytössä valtakunnallisen tuntiasetuksen mukaiseen minimiin nähden 3 paikallista painotustuntia käytössä. Vähennys osuu alkuopetuksen osalta matematiikan tunteihin ja on kustannusvaikutukseltaan välillä 20–40 000 euroa/vuosi. Asiaa käsiteltiin sivistys- ja varhaiskasvatuslautakunnan kokouksessa 3.2.2021 ja todettiin yksimielisesti, että tuntikehystä ei vähennetä.*
- Ryhmäkokojen suurentaminen aloittavista yläkoululaisista
**Ryhmäkokoja voidaan yläkoulussa suurentaa. Haasteena/riskinä on erityisen tuen ja erityisluokkien tarpeen nykyistä voimakkaampi kasvaminen. Asiaa käsiteltiin sivistys- ja varhaiskasvatuslautakunnan kokouksessa 3.2.2021 ja todettiin yksimielisesti, että yläkoulun tuntikehystä ei vähennetä ensi lukuvuodelle.*

- Koulun alku ja päättymisen samaan aikaan. Kerhotuntien – koulunkäyntiavustajat/kolmas sektori/yrittäjien toimesta. Kokeiluna. Säästö tulee kuljetuksista.
**Kunnassa ollaan mukana pilottihankkeessa, missä koulupäivien sisälle kyettäisiin sijoittamaan harrasteita.*
- Ap/lp-toiminta ei ole lakisääteistä toimintaa. Palveluhintojen nosto.
**Ap/lp-toiminnan hintoja käsiteltiin sivistys- ja varhaiskasvatuslautakunnan kokouksessa 17.3.2021 ja niihin tehtiin maltillinen tasokorotus.*

Kirjasto:

- Kirjastoauton lakkautus
**Kirjastoauton kuljettajan/virkailijan tointa ei ole täytetty kevään 2020 jälkeen.*

VAPAA-AIKATOIMI

Taloustyöryhmän esiin nostamia asioita on käsitelty lähinnä sivistys- ja vapaa-aikatoimen sekä teknisen toimen viranhaltijoiden kesken.

Vapaa-aika:

- Jäiden ja latujen hoito yksityisyrittäjille, peruste sesonkityö
**Jäiden ja latujen osalta arvioidaan, että on erittäin vaikea löytää hoidolle yrittäjää. Arvio perustuu parin vuoden takaiseen selvitykseen sekä teknisen toimen kokemuksiin omalta toimialtaan. Mikäli yrittäjä löytyisi, tarjouksessa olisi todennäköisesti kiinteä kuukausikorvaus ja sen lisäksi tuntiveloitushinta varsinaisesta työstä. Tällä hetkellä ladut ja jäät pyritään hoitamaan kunnan omana työnä. Tämä on kustannustehokasta, mutta saattaa näyttäytyä palveluiden tasossa.*
- Uimahallin vuosikorttilaisille tägit, jolloin uimahalli voi olla auki valvojan toimesta. Kahvila auki vain ilta-aikaan viikolla ja työntekijän vuorot vain ilta-aikaan.
**Uimahallissa on työstetty työvuoroja ja pyritään nykyistä mallia selkeämpään ja vakinaisempaan henkilöstön käytön malliin. Mahdollisten tapaturmien ja yleensäkin riskienhallinnan osalta on harkittava tarkasti henkilöstön käytön vähentäminen ja mahdollisen digitaalisuuden lisääminen.*
- Koulujen ryhmätunnit aukioloaikojen ulkopuolelle
**Koulujen uimaopetustuntien koordinoitua kehitetään. Riskinä on palvelun saatavuuden heikkeneminen kuntalaisille mahdollisten muutosten myötä.*
- Uimahallin siivouksen ulkoistus
**Uimahallin siivousta on tarkasteltava kunnan siivouksen kokonaisuutta tarkasteltaessa.*

TEKNINEN TOIMI

Taloustyöryhmän esiin nostamia asioita on käsitelty teknisessä lautakunnassa, teknisen osaston sisäisissä keskusteluissa, konsernin sisäisissä keskusteluissa sekä konsernijaostossa. Seuraavassa teknisen lautakunnan hyväksymiä näkemyksiä koskien teknisen toimen osa-aluetta.

Yksityistiet:

- Muutetaan kunnan hoidossa olevat yksityistiet uuden yksityistielain mukaisiksi ja peritään hoidossa olevilta teiltä tienhoitomaksu. Tehdään siltakorjauksia vain, jos niihin saadaan ELY:n avustus. Elyn avustus on saatavissa kaikkiin sillankorjaushankkeisiin, jos sillassa on vikaa.

*Kunnan hoidossa olevia yksityisteitä on 87,4 km. Yksityisteiden hoitosopimukset on pääosin laadittu 1970–80 lukujen vaihteessa. Vuoden 1996 jälkeen yksityisteiden tienpidon kustannuksiin ei ole myönnetty valtionavustusta. Kunnan hoidossa olevien yksityisteiden hoitokustannukset 2020 olivat 187.280 €, josta palvelujen ostot 185.378 € ja henkilöstökulut 1.902 €. Avustuksen piirissä oleville yksityisteille hoitoavustuksia maksettiin 17.513,24 €.

Kunta avustaa tiekuntia yksityisteiden kunnossapitokustannuksissa. Avustusta voi anoa yksityiselle tielle, jolle on perustettu tiekunta tai perustaminen on vireillä, ja jolla on pysyvää asutuksesta johtuvaa liikennöintiä. Avustusta annetaan vain pysyvän asutuksen käyttämälle tieosuudelle ja vain pysyväle asutukselle välttämättömiä läpikulkuliikenteen teitä avustetaan. Tiekuuntien toiminnassa ja osaamistasoissa on nykyisellään huomattavia eroja. Tiekuuntien yksiköinnit eivät välttämättä ole ajan tasalla eikä tieyksikkömaksuja peritä tieosakkailta. Yksityisteiden välillä on myös eroja siinä, kuinka merkittäviä ne ovat liikenteellisesti. Näiden liikenteellisesti merkittävien teiden osalta tulisi kartoittaa tarkemmin avustuseriaatteen toimivuus.

ELY-keskuksen avustusta haetaan kunnan hoidossa olevien yksityisteiden perusparannuksiin talousarvion raamien mukaisesti. Avustusta haetaan 1–2 tielle vuosittain. Avustusten myöntämiseen vaikuttaa ELY-keskuksen vuosittaisten määrärahojen riittävyys. Ongelmana on myös kunnan hoidossa olevien yksityisteiden tiekuuntien puuttuminen tai toimimattomuus.

Teknisessä lautakunnassa arvioidut hyödyt:

*Hoidosta kunnalle tulevat kustannukset laskevat arviolta 50.000–100.000 €/vuosi. Tämä edellyttää yksityistieavustuskriteerien muuttamista uuden tilanteen mukaisiksi.

*Katuinsinöörin työmäärä vähenee ja hän ehtii paremmin keskittymään sekä kehittämään katuverkoston ylläpitoa.

*Yksityisteiden kohtelu muuttuisi kokonaisuudessa tasapuolisemmaksi.

Teknisessä lautakunnassa arvioidut riskit:

*Yksityisteiden, joilla on liikennemääriin suhteutettuna huomattava määrä ns.

”läpikulkuliikennettä”, hoidon taso saattaa laskea. Hoidon taso saattaa muuttua epähomogeeniseksi.

*Pelastustoimen, koululaiskyyditysten ja välttämättömän huolto- ja tavaraliikenteen toimintaedellytykset saattavat heikentyä.

*Yksityisteille on vaikea perustaa yksityistielain määräämää tiekuntaa vapaaehtoisten puuhamiesten puuttuessa. Lisää hieman tiekuuntien kustannuksia.

Teknisen lautakunnan näkemys oli, että yksityisteiden hoito teillä, joilla on runsaasti läpikulkuliikennettä, tulee säilyttää kunnalla.

Ekopisteet:

- Vähennetään EKO-pisteitä nykyisestä ja tehostetaan niiden tyhjäystä

*Ekopisteitä on tällä hetkellä toiminnassa 13. Kustannukset ekopisteiden hoidosta olivat 27.509 € vuonna 2020. Ekopisteiden tarve on vähentynyt uuden hyötykäyttöaseman sekä S-marketin luona olevan Rinki-kierrätyspisteen vuoksi. Esityksenä on, että K-market Pirkan pihassa ja Jakkulassa olevia ekopisteitä lukuun ottamatta 11 ekopistettä lakkautetaan. Lakkautuksella arvioidaan saatavan noin 20.000 €:n säästöt vuosittain.

Teknisessä lautakunnassa arvioidut hyödyt:

- *Kunnalle tuleva taloudellinen hyöty ekopisteiden hoidon vähentyessä.
- *Hyötyjätteiden lajittelu ja hyötykäyttö tehostuu.

Teknisessä lautakunnassa arvioidut riskit:

- *Riskinä on, että jätteiden hävitys laittomasti lisääntyy.
- *Lisää joidenkin kiinteistöjen omistajien työtä.

Teknisen lautakunnan näkemyksen mukaan ekopisteiden määrää voidaan vähentää puoleen nykyisestäään.

Kiinteistöhoito

- Ulkoistetaan kiinteistötoimi (kiinteistöt, siivous, kiinteistöhoito) Laihian Vuokratalot Oy:lle

Kiinteistöhoito

*Kiinteistöhoitajia on kunnassa 4 henkilötyövuotta, kiinteistöpuolen työnjohtaja tekee noin 10 % lisää vielä kausiluontoisesti kiinteistöhoitotöitä. Hoidettavia neliöitä on 30 402 H-m².

Kiinteistöhoitajan palkkakustannukset (sisältää matka- päivystys ym. kulut) vuonna 2020 olivat 243.323 €, eli 8,00 €/H-m² vuodessa. Kiinteistöhoitajan kokonaiskustannukset vuonna 2020 olivat 385.200 €, eli 12,67 €/H-m² vuodessa. Kokonaiskustannuksia per m² nostavat Toiskan, hoivakodin, yritystalojen 2 ja 3 sekä paloaseman myyminen Vuokrataloille. Hoidettavien neliöiden vähennyttä kuitenkin Toiskan, hoivakodin ja Marjapihlajan piha-alueiden hoito on jäänyt kunnan tehtäväksi.

Kiinteistöhoitajan kustannukset ovat laskeneet vuodesta 2008 vuoteen 2020 1,36 €/H-m² ja vuodesta 2013, jolloin kiinteistöhoito siirtyi Laihian Vuokrataloilta takaisin tekniselle osastolle 1,19 €/H-m².

Kiinteistöhoitajan toimenpiteillä vaikutetaan välillisesti tilojen keskeisiin kustannuseriin kuten lämmitys-, sähkö- ja kunnossapitokustannuksiin. Kiinteistöhoitajan kustannus on selvästi näitä välillisesti kiinteistön omistajan maksettaviksi koituvia erinä pienempi.

Kiinteistöhoitaja on omien kiinteistöjensä asiantuntija ja vastuhenkilö. Kiinteistöhoitajan tehtävässä on paljon omistajavastuun piirteitä. Kiinteistöhoitaja vastaa siitä, että rakennus säilyy asetetussa käyttökunnossa. Kiinteistöhoitaja on myös tärkeä henkilö käynnistämään rakennuksissa selvitystyöt vahinkojen ja vaurioiden estämiseksi. Kiinteistöhoitajan tehtävään kuuluvaa omistajavastuuosuutta on haasteellista ulkoistaa.

Kiinteistöhoitoa, kuten koko teknisen osaston toimintaa, pyritään tehostamaan jatkuvasti. Työntekijöille on mm. otettu käyttöön mobiilileimaus työajanseurantaan. Kiinteistöhoitajan aluejaot on suunniteltu

uudelleen siten, että päivittäinen ajo kohteesta toiseen olisi mahdollisimman lyhyt. Ilmanvaihtoasentajan siirryttyä vesihuoltolaitoksen töihin ei paikkaa ole täytetty.

Kiinteistöhoitajat tekevät omien töidensä lisäksi avustavia töitä eri hallintokunnille. Alla esimerkkejä töistä mitä tehdään ilmaiseksi tai pienellä sisäisellä laskutuksella.

- ✓ Autetaan vammaispalvelua. Kiinnitetään asukkaille tukikaiteita, luiskia ja rampeja, että liikuntarajoitteiset asukkaat voivat asua pidempään kotona.
- ✓ Autetaan varhaiskasvatusta, asennetaan leikkivälineitä ryhmäperhepäivähoitopaikkojen pihalle, korjataan aitoja ja tehdään erilaisia töitä mitkä kuuluvat varhaiskasvatuksen tehtäviin.
- ✓ Kouluilla ja päiväkodeilla tehdään mm. muuttoja sekä kalusteiden asennusta.
- ✓ Autetaan siivoustoimea, siirretään siivouskoneita ja tarvikkeita eri kiinteistöjen välillä.
- ✓ Tehdään pienimuotoisia remontteja ja ollaan mukana isommissa remonteissa kunnan kirvesmiehen tai urakoitsijoiden apuna.
- ✓ Tehdään kunnan kiinteistöjen sorapihojen ja kenttien lanauksia kunnan omalla traktorilla, sekä muita traktoritöitä tarvittaessa.
- ✓ Tuurataan koulujen vahtimestaria ja muiden osastojen henkilöstöä mahdollisuuksien mukaan.
- ✓ Kiinteistöhoitajan työnjohtaja tuuraa siivoustyönjohtajaa ja kiinteistöpäällikköä tarvittaessa.
- ✓ Tuodaan muille osastoille tuotteita ja tarvikkeita esim. Vaasasta, samalla kun haetaan kiinteistöhoitajan tarvitsemia tarvikkeita.

Teknisessä lautakunnassa arvioidut hyödyt:

- *Kunnan henkilöstökulut laskisivat.
- *Palkanlaskennassa työmäärä vähenisi.
- *Yhtiön on joustavampaa päättää esim. kiinteistöhoitajan palvelutasosta. Tämä toisi todennäköisesti säästöjä konsernitasolla.
- *Resurssien käyttö olisi yhtiön kannalta joustavampaa ja siten hyödyttäisi konsernitasolla kuntaa.
- *Kiinteistöpäivätyöt olisivat yhdessä organisaatiossa.
- *Yhtiö saisi ammattitaitoisia hoidettavat kiinteistöt tuntevan henkilöstön.

Teknisessä lautakunnassa arvioidut riskit:

- *Kiinteistöhoitajan palvelutaso ja palvelun nopeus kunnan eri yksiköille (koulut, päiväkodit, ym.) heikentyisi.
- *Teknisen osaston ja samalla kunnan kiinteistöosaamiseen tulisi suuri aukko.
- *Ostopalveluiden osuus lisääntyisi esimerkiksi kiinteistöjen käyttäjille tehtävissä muissa kuin kiinteistöhoitopalveluissa.
- *Kiinteistöhoitajan kustannukset nousisivat todennäköisesti viimeistään 3–5 vuoden kuluttua. Kiinteistöhoito toteutetaan nykyään kustannustehokkaasti.
- *Kiinteistöhoitajat tuntevat omat kiinteistönsä mikä auttaa kiinteistöjen hoidossa. Ulkoistettuna kiinteistöhoitajat vaihtuisivat kohteilla ja töiden toteutus vaikeutuisi.
- *Vuosikorjausten ja äkkinäisten muutostöiden/remonttien aikataulutus vaikeutuisi ja sitä myötä ostopalvelut tulisivat lisääntymään sekä kustannukset nousisivat.
- *Kiinteistöhoitajien tekemät muut kuin kiinteistöhoitotyöt eri yksiköille jäisivät pois tai ainakin vaikeutuisivat (aikataulut venyisivät) huomattavasti.
- *Kunnan eri yksiköissä lisääntyisi laskujen käsittelyn työaika. Nyt kiinteistöhoitajan laskutus hoidetaan sisäisellä laskutuksella.
- *Kuntouttava työtoiminta ja pitkäaikaistyöttömien velvoitetöylyttäminen teknisen osaston toimesta vähenisi murto-osaan nykyisestä. Tämä lisäisi kunnan ns. ”sakkomaksuja”.
- Kiinteistöhoito on ollut suurin työllistäjä.
- *Kiinteistöhoitajan henkilökunta hakeutuu toisten työnantajien palvelukseen.

Teknisen lautakunnan näkemyksen mukaan kiinteistönhoitoa ei tule ulkoistaa. Lautakunnan näkemyksen mukaan kiinteistöjen hoito omana työnä on pitkällä aikavälillä taloudellisin ratkaisu ja sillä ehkäistään parhaiten sisäilmaongelmia kunnan kiinteistöissä.

Vuokratalot Oy:n toimitusjohtaja nosti esiin konsernijaoston kokouksessa 6.4.2021 seuraavia mahdollisuuksia siirron suhteen:

- *Yhtiön on mahdollista toimia joustavammin ja nopeampiliikkeisemmin verrattuna kuntaan, millä on sekä toiminnallinen että taloudellinen arvo
- *Rinnakkaisten/päällekkäisten toimintojen poistumisesta kyettäisiin saamaan säästöä. Kyse on henkilöstörakenteesta sekä esimerkiksi päivystyksestä
- *Järjestelyn myötä olisi Vuokrataloille mahdollisuus saada yleishyödyllisen toiminnon status, jonka vaikutus tulee verohyödyn kautta. Tämä edellyttää uuden yhtiön perustamista muulle kuin vuokraustoiminnalle.

Kiinteistönhoidon osalta konsernijaosto esitti kokouksessaan 6.4.2021 selvitettäväksi seuraavia asioita:

- *Mahdollisen siirron taloudellinen vaikutus kunnan menoihin

Euromääräistä arviota on vaikea antaa. Mahdolliset taloudelliset vaikutukset tulevat teknisessä lautakunnassa arvioitujen hyötyjen sekä Vuokratalot Oy:n toimitusjohtajan esiin nostamien mahdollisuuksien myötä.

- *Mahdollisen siirron toiminnallinen vaikutus teknisen toimen palveluihin

Kunnan teknisen lautakunnan hyväksymissä arvioissa on kuvattu näitä vaikutuksia.

- *Mahdollisen siirron toiminnallinen vaikutus tulevaisuuden kunnan rooliin erityisesti työllistämispalveluissa

Teknisen toimen merkitys kuntouttavan työtoiminnan ja velvoitetyöllistettävien osalta on merkittävä. Laki kuntouttavasta työtoiminnasta (§ 13) ohjaa ja rajoittaa osaltaan mahdollisen siirron mukanaan tuomia vaikutuksia kuntouttavan työtoiminnan osalta. Sen mukaisesti kuntouttavaa työtoimintaa ei voi järjestää yrityksissä.

Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta ohjaa kunnan roolia velvoitetyöllistettävien osalta. Velvoitetyöllistettävän voi sijoittaa yritykseen, mikäli hän siihen itse suostuu.

- *Mahdollisen siirron toiminnallinen vaikutus kunnan omistaman yhtiön näkökulmasta

Tätä on kuvattu Vuokratalot Oy:n toimitusjohtajan näkemyksissä.

Kiinteistöjen siirto

- *Kiinteistöjen siirto yhtiöön olisi tehtävä tasearvoilla, mikä aiheuttaisi arviolta yhden miljoonan euron varainsiirtoveroseuraamuksen.

Siivous

- *Siivouksen siirtämisestä ei ole käyty keskustelua konsernin sisällä. Päällekkäisiä/rinnakkaisia toimintoja ei juurikaan ole, joten näiltä osin taloudellista hyötyä ei ole saatavissa.

Jätevesiverkosto:

- Jätevesiverkoston laajentaminen uudelleen valmisteluun. Perehdyttävä siihen, mikä on kuntalaisten kannalta järkevä kustannusten nousu.

*Haja-asutusalueen viemäriverkoston yleissuunnitelma on tehty kustannusten selvittämiseksi. Suunnitelmassa on esitetty ehdotuksen 1. mukaisesti 258 kiinteistön viemäriverkoston yleissuunnitelmatasoisien tarkastelun. Kustannusarvio suunnittelualueen viemäroinnille on noin 1.851.460 €, eli 7.176 €/kiinteistö.

Suunnittelun lähtökohtana oli kaikkien alle 100 metrin etäisyydellä vesistöistä sijaitsevien kiinteistöjen viemärointi, siltä osin mikä teknistaloudellisesti on järkevää. Lisäksi laskelmiin on otettu toiseksi vaihtoehdoksi mukaan em. alueiden lähellä olevat taajaan asutulla alueella sijaitsevat kiinteistöt.

Haja-asutuksen jäteveden käsittelyä koskeva lainsäädäntö uudistui keväällä 2017. Uusi valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (157/2017) ja ympäristönsuojelulain (527/2014) muutos (19/2017) tulivat voimaan 3.4.2017.

Vesihuoltolain mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti tämän lain tavoitteiden toteuttamiseksi yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten, laitoksille vettä toimittavien ja niiden jätevesiä käsittelevien sekä muiden kuntien kanssa sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun.

Kunnan alueella vesihuoltolaitoksen toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai jätevesiviemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi. Toiminta-alueiden tulisi laajentua asemakaavoituksen mukaisesti. Silloin vesihuoltolaitoksen kustannukset pysyvät mahdollisimman alhaisina ja kuntalaisiin kohdistuva kustannuspaine olisi maltillinen. Toiminta-alueen tulee olla sellainen, että vesihuoltolaitos kykenee huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti ja vesihuollon kustannusten kattamiseksi perittävät vesihuollon maksut muodostuvat kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi.

Taajaman ulkopuolella kiinteistöä ei kuitenkaan tarvitse liittää vesihuoltolaitoksen viemäriverkostoon, jos kiinteistön jätevesijärjestelmä on rakennettu ennen vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen hyväksymistä. Kiinteistöllä on ympäristönsuojelumääräysten ja lakien laatuvaatimukset täyttävä jätevesien käsittelyjärjestelmä.

PERUSTURVA

Perusturvan osalta on erikseen huomioitava, että kunta ei itse järjestä terveydenhuoltoa tälläkään hetkellä ja kuluvan vuoden 2021 jälkeen kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen siirtyy pois kunnalta.

Raipparaha ja kuntouttava työtoiminta:

- Henkilön palkkaus, joka toimii työnjohtajana. Oma Arpeeti
**Työvoimapaalveluiden tulevaisuutta kokonaisuudessaan pohditaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusten myötä ja on todennäköistä, että kuntaan tarvitaan jatkossa henkilö koordinoimaan etenkin kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita sekä velvoitettyöllistettäviä.*
- Arpeetista irtaantuminen ja oman toiminnan käynnistäminen
**Kunnalla ei ole valmiutta/resursseja käynnistää Arpeetia vastaavaa toimintaa.*
- Työryhmä pohti, voitaisiinko maksaa normaalia palkkaa esimerkiksi neljän tunnin ajalta, jolloin saadaan työ tekijälleen mielekkäämmäksi.
- Meijerin toiminnan jatkuminen
**Perusturvalautakunta on päättänyt meijerin toiminnasta kokouksessaan 18.11.2020*

Iltavastaanotto:

- Iltavastaanoton aloittaminen Laihialla, säästö syntyy erikoissairaanhoidon kustannuksista
**Asia on kiinni resursseista. Nykyisillä resursseilla toiminta olisi pois päivävastaanotosta. Pohjanmaan hyvinvointikuntayhtymän aloittaessa toimintansa kuntayhtymän yhtenä tavoitteena on lisätä perusterveydenhuollon saavutettavuutta, minkä osalta aukioloaikojen pidentäminen on yksi keino tavoitteen saavuttamiseksi*

Omaishoito:

- Omaishoidon tuen kasvattaminen, jolloin se on kannustavampi omaishoitajalle ja läheisille. Kotihoitoa pidettävä mahdollisuuksien mukaan ensisijaisena vaihtoehtona omaisten hoitoon. Säästö tulee laitoshoidon kustannusten pienentymisenä.
**Omaishoidon tuen myöntämistä on perusturvaosaston mukaan suosittu jo ääri rajoille.*

Palvelusetelit:

- Palveluseteleiden uudelleen laskenta, kriteeristö ja pisteytys
**Perusturvaosastolla on käytössä palveluseteli lukuisiin eri palveluihin. Kriteeristöt on luotu pääsääntöisesti muiden kuntien kriteereiden mukaisesti.*
- Palveluseteleiden arvot alueelliselle tasolle
**Tehostetun palveluasumisen palveluseteliarvotaulukosta on tehty päätös perusturvalautakunnassa 20.1.2021. Palveluseteliarvotaulukkoa keskeisempää talouden näkökulmasta on palvelun hintataso.*

Kotipalvelu ja kotisairaanhoito:

- Kotipalvelun ja kotisairaanhoidon yhdistäminen selvitykseen
**Menevät yhteen vuoden 2022 alussa hyvinvointikuntayhtymän aloittaessa varsinaisen toimintansa.*

- Kotihoidon käyntien järjestäminen siten, että säästetään kilometrikorvauksissa ja palveluajassa. Kotihoitajien työajan keskittyminen palveluun, ei matka-aikaan tai tehtävien kirjaamiseen.
**Kotihoidossa on ollut käytössä vuoden 2020 alusta Domacare-ohjelma, joka on toiminnanohjausjärjestelmä.*
- Mobiilikirjaus työaikaan sekä potilaskirjauksiin
**Myös kirjaukset voidaan tehdä ”mobiilisti”.*
- Kotipalvelun yhtenäistäminen
**Kotipalvelun yhtenäistämistä on tehty perusturvalautakunnassa päätös 18.11.2020.*
- Alvari-kuvapuhelin, lääkerobotti ja Marevan-mittausjärjestelmän kannattavuusselvitys
**Alvari-kuvapuhelimen käyttöä on päätetty jatkaa perusturvalautakunnan 17.3.2021 päätöksen mukaisesti, lääkerobottikokeilu on lakkautettu ja Marevan-kokeilu on ajettu alas*

Marjapihlaja:

- Laihian kunnan omistusosuus Marjapihlajassa
**Laihian kunta omistaa 19 % Laihian Hyvinvointi Oy:n osakekannasta. Laihian Hyvinvointi Oy on toimijana Marjapihlajassa, Toiskassa sekä Isoollatuvalla tarjoten ympärivuorokautisia asumispalveluita. Laihian Hyvinvointi Oy:n osakkeista luopumisesta on valtuustoaloite, jonka perusteella Laihian Hyvinvointi Oy:lle ja Pihlajalinna Terveys Oy:lle on lähetetty tiedustelu halukkuudesta lunastaa Laihian kunnan osakekanta (osakassopimuksen mukaisesti). Valtuustoaloite vastauksineen on tulossa käsiteltäväksi.*